

Студент 3 курсу
фінансового факультету ХНЕУ

ЗАХОДИ ЩОДО УПРАВЛІННЯ БАНКІВСЬКИМИ РИЗИКАМИ

Анотація. Розглянуто основні заходи щодо управління ризиками в банківській діяльності з метою спрямування управлінської діяльності на забезпечення фінансової стійкості банку.

Аннотация. Рассмотрены основные мероприятия по управлению рисками в банковской деятельности с целью направления управленческой деятельности на обеспечение финансовой устойчивости банка.

Annotation. In the article we analyzed the basic measures of risk management in banking in order to focus management activities to ensure the financial stability of the bank.

Ключові слова: ризик, управління ризиком.

Управління банківськими ризиками на сьогоднішній день набуває дедалі більшої актуальності у зв'язку з їх зростанням і негативним впливом на банківську систему та економіку України загалом [1]. Управління ними є ключовою функцією банку [2].

Подальше вдосконалення функціонування банківської системи, зокрема процесу управління ризиками, привертає увагу провідних науковців і практиків. Теоретичні, методологічні аспекти ризик-менеджменту відображені в роботах з банківської справи, теорії кредиту та банківського менеджменту: Грушко В. І. [3], Мороза А. М. [4], Примостки Л. О. [5], Савлука М. І. [4] та багатьох інших. Незважаючи на велику кількість наукових досліджень, дана тема є актуальною та має на меті розробку заходів щодо управління ризиками, що дасть змогу забезпечити фінансову стійкість банку.

Кожна банківська установа для досягнення своєї мети змушена брати на себе ризики, а основним завданням ризик-менеджменту є зменшення виникнення несприятливих умов та уникнення негативних наслідків [6].

Управління ризиками стає найважливішим елементом системи внутрішнього контролю в банках [2], оскільки дозволяє банку забезпечити максимальну ефективність управління з урахуванням чинників невизначеності, що може як негативно, так і позитивно вплинути на досягнення комерційним банком своїх цілей [7].

Жоден банк не може повністю запобігти негативному впливу чинників ризику, однак має враховувати їх у своїй діяльності та розробляти відповідні заходи для своєчасної адаптації чи нейтралізації їх дії [8].

Отже, банківські труднощі можна подолати тільки за умови системного підходу до управління банком у цілому та застосування методів зниження потенційних ризиків. Усі заходи щодо управління ризиками банківської діяльності доцільно систематизувати на дві основні групи: стратегічні; тактичні та оперативні.

Стратегічні заходи мають бути спрямовані на нейтралізацію дії стратегічних чинників ризику, пов'язаних із упровадженням на ринок інноваційних видів банківських продуктів, виходом із вже існуючими послугами на нові ринки, співпрацею із "сумнівними" клієнтами тощо.

Із стратегічного погляду, щоб знизити рівень ризику в банках України, фінансовим установам необхідно: зорієнтувати діяльність на перспективні ринкові ніші, які забезпечували б зростання доходів і прибутку; диверсифікувати напрями банківської діяльності та оптимізувати склад портфеля банківських продуктів і послуг з позиції їх прибутковості; створювати стратегічні альянси з банками-партнерами під час здійснення операцій, що мають високий рівень ризику задля розподілу сукупного ризику між партнерами; розробляти стратегічні фінансові плани і бюджети банківської діяльності з урахуванням можливих сценаріїв розвитку подій на фінансовому ринку; сформулювати концепцію оптимізації рівня та структури доходів і витрат банку з урахуванням стратегічних чинників ризику; здійснювати прогнозування обсягів майбутніх витрат та оцінювати можливість отримання негативних результатів.

До способів тактичного та оперативного управління банківськими ризиками можна віднести: створення банком резервів під "ризикові" види послуг; формування поточних і оперативних фінансових планів та бюджетів; організацію постійного моніторингу, контролю за ефективністю здійснення банківських операцій; створення і систематизацію бази даних щодо фінансово-економічного стану існуючих та потенційних клієнтів; здійснення аналізу дотримання комерційним банком нормативів діяльності, встановлених Національним банком України, тощо [8].

Таким чином, управляти ризиками доцільно системно, виділивши стратегічні, тактичні та оперативні методи впливу, які дадуть змогу вчасно та якісно управляти поточною діяльністю банку, що забезпечить його фінансову стійкість і сприятиме підвищенню його конкурентоспроможності на ринку.

Наук. керівн. Кайнова Т. В.

Література: 1. Піджарко Н. В. Моделі оптимізації ризиків при управлінні активами та пасивами комерційних банків в умовах кризових ситуацій / Піджарко Н. В. // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 2. – С. 156–162. 2. Назарлієв Р. Особливості управління ризиками в діяльності кредитно-фінансових установ / Назарлієв Р. // Персонал. – 2011. – № 1. – С. 6 – 73. 3. Любунь О. С. Фінансовий менеджмент у банку : навч. посібн. / Любунь О. С., Грушко В. І. – К. : Вид. дім "Слово", 2004. – 296 с. 4. Банківські операції : підручник / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін. ; за ред. докт. екон. наук, проф. А. М. Мороза. – 2-ге вид. [випр. і доп.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 476 с. 5. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку : підручник / Примостка Л. О. – 2-ге вид. [доп. і переробл.]. – К. : Вид-во КНЕУ, 2004. – 468 с. 6. Брутян К. С. Організація та функціонування системи ризик-менеджменту в банку / Брутян К. С., Салип Т. О. // Фінансовий ринок України. – 2008. – № 4 (54). – С. 239–243. 7. Кльоба В. Л. Вдосконалення системи ризик-менеджменту комерційного банку / Кльоба В. Л. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – № 19.3. – С. 187–196. 8. Партин Г. О. Ризики у сучасній банківській діяльності та шляхи їх зниження / Партин Г. О., Путько У. І. // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.9. – С. 247–252.